

Jumalateenistus Nõos N, 01.01.26 kl 11, uusaasta

Lektsioonid: Js 43:1–3; Jh 14:12–14

Pihikõne: Mk 9:24

Jutlus: 1Jh 5:1–5

Laulud: 49 (1–2); 219 (1–3, 4); 283 (1–3); 284 (1–3)

Igaüks, kes usub, et Jeesus on Kristus, on Jumalast sündinud. Igaüks, kes armastab seda, kes ta on sünnitanud, armastab ka seda, kes temast on sündinud. Sellest me tunneme ära, et armastame Jumala lapsi, kui me armastame Jumalat ja teeme tema käskude järgi. See ongi Jumala armastamine, et me peame tema kāske, ja tema käsud ei ole rasked. Jah, igaüks, kes on sündinud Jumalast, võidab ära maailma. Ja see ongi võit, mis on võitnud ära maailma – meie usk. Kes on, kes võidab ära maailma? Eks see, kes usub, et Jeesus on Jumala Poeg!

Vahel jagatakse inimesed võitjateks ja kaotajateks.

Nt eesti inimesi, kes on sündinud 1960. aastate keskpaiku, on nimetatud võitjate põlvkonnaks, sest nemad olid 1990. aastate algul, Eesti taasiseseisvumise ajal u 25 aastased, täis indu Eesti riik üles ehitada ja samas haarata endale selles võtmerollid.

Võitjad on tavapärase arusaamise järgi muidugi ka need, kelle sissetulek on üle keskmise, kes elavad oma majas, omavad pere peale mitut autot ja käivad puhkusereisidel eksootilistes maades. Ühesõnaga, jõukad ja edukad inimesed.

Võitjatena ei näi aga mitte ainult materiaalse heaolu saavutanud inimesi, vaid ka vaimses mõttes võitjad: arvamusiidrid, teadlased, rahvusvahelise tunnustuse pälvinud isikud.

Kaotajad on aga need, kellel pole elus kuigi hästi läinud. Kes pole nt pärast õpinguid leidnud endale töökohta või sobivat töökohta, kelle perekond on lõhki läinud, kes on kaotanud majanduslikul või muul põhjusel oma varanduse. Kaotajad on ka need, kes elavad ääremaadel, kus pole töökohti ja kust inimesed kolivad linnadesse.

Kaotajad ehk luuserid on ka need, kes mõtlevad nooruses teisiti kui enamik noori, on seejuures enamasti introverdid ja sattuvad pahatihti kaaslaste kiusu ohvriks. See võib juhtuda koolis, kaitseväes või ka mõnes muus noortekollektiivis, nii poiste kui tüdrukute puhul.

Vahel tehakse sellise kaheks jaotamise põhimõtte üle muidugi ka nalja: maailmas jaotuvad inimesed tööpoolest kaheks, nendeks, kes inimesi kaheks jaotavad ja nendeks, kes seda ei tee. Ja sel juhul peetakse sellist kaheks jaotamist muidugi mõttetuks.

See võib olla mõttetu esimesel pilgul, kuid süvenedes on siin ka tõetera sees. Sest kaheks, võitjaiks ja kaotajaiks jaotatakse inimesi ka Piiblis. Piiblis tehakse seda aga hoopis teistel alustel kui eelnimetatud.

Esiteks ei jaga Piibel inimesi võitjateks ja kaotajateks mitte edukuse, vaid usu alusel.

Apostel Johannes ütleb selge sõnaga: „Kes on, kes võidab ära maailma? Eks see, kes usub, et Jeesus on Jumala Poeg!“ Uskumiseks, et Jeesus on Jumala Poeg, pole aga tarvis sündida mingil kindlal ajahetkel. Pole tarvis olla majanduslikult jõukas. Pole tarvis harmoonilist perekonda või elukohta suure linna mõjualas. Pole tarvis olla kollektiivis mõjukas või juhiomadustega. On lihtsalt tarvis kanda oma südames usku, et Jeesus, kellest tunnistas UT, on ajaloos elanud isik Naatsareti Jeesus, kelles kõigeväeline Kolmainu Jumal, kõige oleva Looja, on inimestel lasknud ära tunda oma Poja.

Teiseks erineb Piibli viis jagada inimesi võitjaiks ja kaotajaiks muust jagamisest selle poolest, et võitjaks või kaotajaks olemist ei saa lugeda inimese enda tegude tulemuseks.

Tavaliselt arvatakse ju, et inimesel läheb hästi seetõttu, et tal on mingid erilised anded, isiksuse omadused mida ta oskab hästi rakendada. Jah, muidugi, räägitakse ka õnnest, mis inimesi nende eesmärkide saavutamisel aitab. Kuid kõik teavad ka vanasõna „igaüks on oma õnne sepp“ ja sellele on raske vastu vaielda: kui oma eesmärgi nimel töötad, siis selleni lõpuks ka jõuad.

Usuks Jeesusesse pole aga inimesel tarvis mingeid erilisi isiksuseomadusi, sest see pole inimese enda teha. Pigem on tarvis õnne. Aga see õnn pole midagi sellist, mida inimene ise saaks sepiada,

vaid see on antud inimesele kingituseks. See kingitus tuleb aga vastu võtta ja n-ö „paberist välja võtta“, mitte jätta kapinurgale seisma ja unustada.

Laulik ütleb Ps 73:28: „Aga minu õnn on, et ma olen Jumalale ligi.“ Tõepoolest, meie õnn on see, kui oleme Jumalale ligi! Siiski pole see õnn antud valituile, vaid kõigile inimestele. Ainult et kõik inimesed ei oska või ei taha seda õnne nautida.

Sest Jumal on tõepoolest meie lähedal. Jeesus Kristus ütleb Ilm 3:20: „Ennäe, ma seisan ukse taga ja koputan. Kui keegi kuuleb mu häält ja avab ukse, siis ma tulen tema juurde sisse ning söön õhtust temaga ja tema minuga.“ Jeesus seisab iga inimese südameukse taga ja koputab, kuid inimesest sõltub, kas ta laseb ta enda südamesse või mitte. Selles mõttes on inimene tõepoolest oma õnne sepp! Sa võid selle kingituse vastu võtta või mitte.

Apostel Johannes täpsustab seda õnne kui kingituse vastuvõtmist meie tänases kirjakohas. Ta ütleb: „Igaüks, kes usub, et Jeesus on Kristus, on Jumalast sündinud.“ Seega tuleb Jumala kingituse, usu ehk maailma üle saavutatud võidu vastuvõtmiseks Jumalast sündida.

Sündimine veest ja Vaimust pole midagi muud kui ristimine. Kõnelesime sellest ka eilsel aastalõpu jumalateenistusel. Ristimine kui sakrament on algusest lõpuni Jumala töö. Kuid see, kas inimene ristimise vastu võtab, kas ta lubab Jumalal enda kallal töötada, on tema enda või – lapse puhul – tema vanemate ja ristivanemate otsus.

Meie inimestena siiski ei tea täpselt, kust läheb ristimise puhul piir inimese tahte ja Jumala töö vahel. Sest tegemist on Püha Vaimu tööga ja inimene ei saa Vaimu kontrollida. Siiski annab apostel Johannes meile kriteeriumi Jumalast sündimise ära tundmiseks. Ja see on armastus. Armastus esmalt Jumala vastu ja seejärel armastus teiste Jumalast sündinute vastu.

Armastus Jumala vastu, ütleb Johannes, seisneb selles, et „et me peame tema käske, ja tema käsud ei ole rasked.“

Piibel on täis käske, mille hoolikamal uurimisel võib lausa ehmuda: paljusid neist on väga raske kui mitte võimatu täita. Võtaksin selle Jumala käskude täitmise siinkohal kokku mõttega patu kiusatustest hoidumine. Patt luurab meie ukse ees pidevalt ja me ei tohi sisse lasta. Kuid kas me saame oma südameukse kinnihoidmisega patu ees alati hakkama? Kahjuks mitte.

Ent kui oleme sisse lasknud Jeesuse Kristuse, kes meie ukse taga koputab, siis ei saa patt meie südamesse sisse ja meil pole raske teda kontrolli all hoida. Seda saab põhjendada loogiliselt: kui ruum on millegagi täidetud, siis sinna muud ei mahu. Kui meie südames on Kristus, siis ei mahu sinna patt.

Küllap mäletame Jeesuse tähendamissõna Lk 11:24–26: „Kui rüve vaim on inimesest välja läinud, käib ta põuaseid paiku pidi hingamist otsides ega leia seda. Siis ta ütleb: „Ma pöördun tagasi oma majja, kust ma välja läksin.“ Ja tulles leiab ta selle pühitud ja ehitud olevat. Siis ta läheb ja võtab kaasa teist seitse vaimu, kes on kurjemad temast endast, ja nad tulevad ning asuvad sinna elama, ja selle inimese viimane lugu läheb halvemaks kui esimene.“

Kui aga Kristus on meie südames, me peame meelsasti Jumala käske ja need pole meile rasked, siis on meil kerge armastada ka teisi inimesi. Apostel Johannes rõhutab meie kirjakohas eriti teiste Jumalast sündinute armastamist. Jeesus Kristus, kes on meie südames, tunneb ära inimesed, kelle südames ta on samuti, ning loob meie ja teiste „Jeesuse Kristuse kandjate“ vahel armastuse sideme.

Nõnda näeme, et võidu maailma üle on meile kinkinud Jumal Jeesuses Kristuses. Soovin, et teie uus aasta, kallid koguduseliikmed, oleks edukas maises mõttes, nii tööl kui ka isiklikus elus, et te võidaksite oma võistlused ja võitlused!

Aga veel enam soovin, et uuel aastal kuulaksite alati Jeesus Kristuse koputust oma südame ukse taga. Sest kui Tema on teie südames, siis olete võitjad mitte siin elus, vaid igavesti!

Aamen.